

Villamosmérnöki szak Fizika 2X 2010-06-09

7.5 + 4.5 + 0.5 = 12.5
dolgozat (1)

1. Számítsa ki a de Broglie-hullámhosszat egy olyan elektron esetére, melyet nyugalomból 50 V-potenciálkülönbség gyorsított fel!

- a. 0.018 nm   b. 15,9 nm   c. 3.46 nm   d. 0.173 nm   e. egyik sem

2. A H-atomban az elektron a legbelső héjon van és energiája -13,6 eV. Mennyi energiával lehetne őt a második pályára juttatni?

- a. 10.2 eV   b. 13.6 eV   c. 6.8 eV   d. - 6.8 eV   e. egyik sem

3. Adott időpontban q töltésű részecske a $\mathbf{B} = B\mathbf{i}$ fluxussűrűségű mágneses térben $\mathbf{v} = v_x\mathbf{i} + v_y\mathbf{j}$ sebességgel halad. Határozzuk meg, hogy mekkora és milyen irányú erő hat a részecskére.

- a. $(qv_y B)\mathbf{k}$ b. $(qv_x B)\mathbf{i}$ c. $(-qv_x B)\mathbf{j}$ d. $(-qv_y B)\mathbf{k}$ e. egyik sem

4. Üveglemez Brewster-szöge 57° levegőben. Számítsa ki az üveglemez Brewster-szögét vízben!

- a. 61.3° b. 37.8° c. 49.2° d. 53.6° e. egyik sem

5. Egy sebességszűrőben $2 \cdot 10^4 \text{ V/m}$ elektromos erőterre merőleges 20 mT erősségű mágneses erőteret alkalmaznak. Számítsa ki a szűrőn áthaladó elektronok sebességét!

- a. 10^6 m/s b. 10^3 m/s c. 10^4 m/s d. 10^2 m/s e. egyik sem

6. Egy rácsnak 20000 vonala van 5.5 cm-en. Adja meg azt a fényhullámhosszat, amire a két másodrendű maximum között a távolság 60° .

- a. 688 nm   b. 512 nm   c. 633 nm   d. 780 nm   e. egyik sem

7. Egy R sugarú, kör alakú vezető hurokban I áram folyik. A hurok tengelyén a huroktól x távolságban a mágneses fluxussűrűség éppen fele a hurok középpontjában mérhetőnek. Adja meg x-et!

- a. 4.52R   b. 2.22R   c. R   d. 0.76R   e. egyik sem

8. Egy tükrös távcső szögfelbontása 0,25 szög-másodperc. A hullámhossz 550 nm. Számítsa ki a tükrös távcső átmérőjét, ha a Rayleigh-féle kitérium alapján van megadva a felbontás!

- a. 1.25 m   b. 0.78 m   c. 1.05 m   d. 0.5 m   e. egyik sem

9. Elektromágneses sugárzást kibocsátó forrás hosszú egyenes mentén sugároz (vonalforrás), teljesítménye méterenként 20W. Mekkora az elektromos térerősség amplitúdója a vonalforrástól 5 m-re?

- a. 21.9 V/m   b. 3.02 V/m   c. 0.24 V/m   d. 12.9 V/m   e. egyik sem

10. Egy 30 cm átmérőjű, 2Ω ellenállású vezetőkarika az asztalon (vízszintes) fekszik. A Föld mágneses terének fluxussűrűsége $50 \mu\text{T}$ és iránya az asztal lapjára merőleges. Mennyi töltés halad át a karika valamely pontján ha azt hirtelen 180° -al elfordítjuk?

- a. $4.72 \mu\text{C}$ b. $1.76 \mu\text{C}$ c. $7 \mu\text{C}$ d. $3.5 \mu\text{C}$ e. egyik sem

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		d		a	a				

$$q_e = 1.6 \cdot 10^{-19} \text{ C}, m_e = 9.1 \cdot 10^{-31} \text{ kg}, \mu_0 = 4\pi \cdot 10^{-7}$$

$$n_{\text{váz}} = 1,33$$

Számolás:

1. Számítsa ki a de Broglie-hullámhosszat, egy olyan elektron esetére, amelyet nyugalomból 50V-potenciálkülönbség gyorsít fel!
2. A H-atomban az elektron a legbelső héjon van, és energiája -13,6eV. Mennyi energiával lehetne őt a második pályára juttatni?
3. Adott időpontban q töltésű részecske a $B=B_i$ térerősségű mágneses erőterben $v=v_{1x}+v_{2y}$ sebességgel halad. Határozza meg, hogy mekkora és milyen irányú erő hat a részecskére.
4. Üveglemez Brewster-szöge 57° levegőben. Számítsa ki az üveglemez Brewster szögét vízben!
5. Egy sebességszűrőben valamekkora elektromos erőterre merőleges valamekkora erősségű mágneses erőteret alkalmaznak. Számítsa ki a szűrőn áthaladó elektronok sebességét.
6. Egy rácsnak 20000 vonala van 5,5cm-en. Adja meg azt a fényhullámhosszat, amire a két másodrendű maximum között a távolság 60° .
7. Egy R sugarú kör alakú vezető hurokban I áram folyik. A hurok tengelyén a huroktól x távolságban a mágneses térerősség éppen a fele a hurok középpontjában mérhetőnek. Adja meg x -et.
8. Egy tükrös távcső szögfelbontása $0,25$ szög-másodperc. A hullámhossz 550nm . Számítsa ki a tükrös távcső átmérőjét, ha a Rayleigh féle kritérium alapján van megadva a felbontás.
9. Elektromágneses sugárzást kibocsájtó hosszú egyenes mentén sugároz(vonalforrás), teljesítménye méterenként 20W . Mekkora az elektromos térerősség amplitúdója a vonalforrástól 5m -re?
10. Egy 30cm átmérőjű 2Ω ellenállású vezetőkarika az asztalon vízszintesen fekszik. A Föld mágneses terének fluxussűrűsége $50\mu\text{T}$ és az asztal lapjára merőleges. Mennyi töltés áramlik át a karika valamely pontján, ha azt hirtelen 180° -ban megfordítjuk?

Kiegészítős:

1. Hosszú, egyenes, áramjárta vezető körül a mágneses indukciós tér nagysága a vezetőtől mért távolságtól .....függ.
2. Szupravezetés esetén vezetőképesség értéket .....veszi fel.
3. Áramjárta vezetőben a mágneses tér felveheti a .....nagyságot is.
4. A ciklotron frekvencia nem függ a .....-től.
5. Optikai szálban nem alakul ki .....módus.
6. Áramot vezető üreges rézcső belsejében a mágneses térerősség ....., mert .....
7. A Rayleigh szórás határkeresztmetszet .....-val arányos.
8. Körvezető mágneses momentuma a körvezető átmérőjének .....hatványával arányos.
9. Homogén mágneses erőterben egy töltött részecske sebességének nagysága .....
10. Egy ΔV térfogatban egy részecske megtalálási valószínűsége .....-vel arányos.

Elmélet:

1. Mi a Compton effektus?
2. Optikai rács felbontása(képlet+levezetés)
3. Mit állít a Faraday törvény? Mi a tagok jelentése?
4. Ciklotron frekvencia(Képlet+levezetés)
5. Heisenberg féle határozatlansági összefüggés. Adjon meg a határozatlansági összefüggésre legalább egy példát(mérési).